

DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2023.2.6>

УДК 378.093.5:796.5 [005.336.5:004] (045)

Катерина Біницька

ORCID iD 0000-0002-2111-5275

доктор педагогічних наук, професор,

професор кафедри педагогіки,

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія,

вул. Проскурівського підпілля, 139, 29000 Хмельницький, Україна,

rfn.yz87@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ

У статті проаналізовано особливості цифровізації в процесі професійної підготовки фахівців туристичної галузі в закладах вищої освіти. Узагальнено, що цифровізація у вищій освіті є важливою для викладання та вивчення особливості функціонування галузі туризму, що забезпечить конкурентоспроможність випускників для індустрії туризму.

З'ясовано, що форми навчання, які використовуються в процесі професійної підготовки фахівців туристичної галузі в закладах вищої освіти повинні бути інтегрованими до потреб туристичних організацій та направлені на генерування інноваційних діджитал-ідей, де будь-яка особа в організації може запропонувати для впровадження нові виробничі процеси або застосовувати нові технології, щоб бізнес створював додаткові матеріальні цінності та послуги, які дозволять отримати прибутки, а також мати вигідну конкурентну позицію на ринку.

Акцентовано, що із форм підготовки фахівців спеціальності туризм у закладах вищої освіти є можливість використання неформальної освіти, зокрема онлайн-вих туристичних курсів, стажувань, практичних курсів у готелях та навчальні (екскурсійні) подорожі. З'ясовано, що практичні дослідження та навчання в режимі реального часу допомагають студентам краще зрозуміти ситуації та проблеми «реального життя» в галузі туризму.

У статті нами узагальнено шляхи діджиталізації професійної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі, які сьогодні можуть використовувати заклади вищої освіти.

Цифровізація у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців галузі туризму зумовлена розвитком науково-технічного прогресу та активної цифровізації самої галузі. Активна цифровізація освітнього процесу дозволяє застосовувати цифрові технології та водночас використовувати змішане навчання, що є викликом для викладачів та студентів. Тому, зважаючи на підвищені вимоги до фахівців галузі туризму, у студентів в освітньому процесі повинні бути сформовані цифрові компетентності.

Ключові слова: галузь туризму, заклади вищої освіти, онлайн-навчання, професійна підготовка, фахівці, цифровізація.

ВСТУП

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що майбутнє підготовки фахівців туристичного сектору економіки залежить від цифрових технологій, тому спеціалісти галузі туризму потребують як технічних, так і передових цифрових компетентностей користування програмним забезпеченням, що використовуються для ефективного впровадження та управління розумними ініціативами. Як і в інших галузях економіки, цифровізація змінить природу професій у сфері подорожей. Водночас економічне зростання галузі туризму з допомогою використання цифрових технологій також створить нові можливості для працевлаштування осіб, які можуть знайти своє місце в

суспільстві, особливо враховуючи, що для цього сектора прогнозується значне зростання робочих місць.

У сучасному світі стартапи та мікро-, малі та середні підприємства – рушії цифрових інновацій і підприємництва в туризмі, які відіграватимуть дедалі важливішу роль у розвитку знань та навичок, необхідних для роботи майбутнього. Таким чином, сектор має надавати пріоритет зміцненню цифрових інновацій, щоб вони могли стати невід’ємними частинами туристичного ланцюжка, створення доданої вартості, а також заохочувати працівників здобувати освіту, вдосконалювати процес навчання та підтримувати політику держави на основі використання цифрових технологій і навичок, які стимулюють впроваджувати інновації та мати гідний соціально-економічний рівень життя населення.

Для сучасних фахівців туристичної галузі зараз дуже актуально зрозуміти, що їхнє завдання полягає не лише в тому, щоб бути обізнаними у цифрових технологіях, а й у тому, щоб створити і розвивати організацію, здатну приймати та вирішувати нові завдання, ефективно реагувати на виклики цифрового світу. Запровадження інноваційних цифрових процесів, які надходять зовні, не лише допоможуть туристичному бізнесу запропонувати більше послуг для своїх клієнтів, а й вплинуть на їхнє краще функціонування на ринку, що стає все більш конкурентним.

Науковцями було проведено низку досліджень, щоб проаналізувати та представити результати використання діджиталізації та онлайн-навчання в галузі туризму. К. Çınar (2020) дослідила процеси цифрової революції та їх вплив на туристичну освіту. А. Anwar et al. (2014), Р. Lane et al. (2011) вивчали особливості інноваційного навчання для залучення та виклику студентам підприємницької спеціалізації ХХІ століття. Інформаційно-комунікаційні технології та цифровізація у вищій освіті є важливими для викладання та вивчення особливості функціонування галузі туризму, що забезпечить конкурентоспроможність випускників для індустрії туризму. Активні технологічні інструменти та платформи, такі, як HOTS, Clicker і INNOTOUR, активно використовуються в готельній та туристичній освіті (Kim, Jeong, 2018). Так, наприклад китайські вчені Н.-М. Chiao et al. (2018) створили онлайн-платформу під назвою Digital Orientation Platform for Cultural Tourism (CTDGP) і дослідили ефективність навчання з її допомогою. L. Hsu (2012) розглянув інтеграцію додатку на основі веб-3D-моделювання в туристичній освіті. Застосування цього додатку не тільки покращує самооцінку студентів, але й пропонує здобуття знань у галузі туризму, а також сприяє набуттю навичок міжособистісного спілкування. Отже, як бачимо зарубіжні дослідники активно вивчають можливості застосування діджиталізації, зокрема технологій та віртуальної і доповненої реальності, в підготовці майбутніх фахівців туристичної галузі.

Метою нашого дослідження є аналіз особливостей цифровізації в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі в закладах вищої освіти.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У ході дослідження використано такі методи: абстрактно-логічний (для визначення особливостей проблеми дослідження); монографічний (для уточнення особливостей процесу цифровізації галузі туризму та цифровізації професійної підготовки майбутніх фахівців галузі туризму); аналіз зарубіжного досвіду (при дослідженні особливості цифровізації професійної підготовки майбутніх фахівців галузі туризму в Politechnika Częstochowska (Республіки Польща).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для нашого дослідження актуальним є вивчення того, як цифровізація впливає на підготовку майбутніх фахівців туристичної галузі та її розвиток сектору туризму в цілому. У багатьох дослідженнях прослідковується чітка тенденція до цифровізації послуг у сфері туризму та подорожей. Зарубіжні дослідники стверджують, що цифрові технології є важливим засобом впровадження інновацій для туристичних організацій, а також осіб, що працюють у цій галузі або подорожують. Цифрова революція відкриває нові можливості для соціального та економічного розвитку, і це особливо спостерігається в галузях туризму і освіти (Anwar et al., 2014; Çınar, 2020).

Відповідно до «Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки» (2020) цифровізація освіти є однією із основних світових тенденцій розвитку вищої освіти та, на жаль, відстає від загальних процесів цифровізації. Тому, на нашу думку, необхідно вивчити досвід зарубіжних університетів, щоб скористатися інструментами та сильними сторонами діджитал-технологій, одночасно враховуючи проблеми загроз у цифровому світі, щоб імплементувати цей передовий досвід у вітчизняну освітню практику.

Туристична галузь все більше розвивається на світовому економічному ринку. Із загальним економічним внеском у понад 7,6 трильйонів доларів США лише за один рік, подорожі та туризм є однією із найбільших галузей промисловості у світі. Одним із серйозних впливів на розвиток подорожей та туризму є цифровізація. Тому цифровізація професійної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі сьогодні має важливе значення та є ефективним способом набуття цифрових компетентностей, які необхідні роботодавцям із галузі подорожей і туризму (Why Digitalization Matters in Tourism and Event Management, 2018).

Згідно з інформацією Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ), цифровізація є причиною широкомасштабних і радикальних трансформацій у багатьох напрямках бізнесу, які надають неперевершені можливості для створення додаткової вартості, а також є головним джерелом розвитку галузі туризму. Бізнес-лідери в усіх секторах економіки застосовують цифровізацію для розвитку своїх організацій, галузевих екосистем і суспільства в цілому. Економічні та соціальні наслідки процесів цифровізації є предметом обговорень у наукових колах, а також дискусій щодо ширшого впливу цифрових трансформацій на всі галузі економіки (Aviation, Travel and Tourism: more disruption ahead for a digital trailblazer).

Еволюція інформаційних і комунікаційних технологій та цифровізація змінюють усі галузі економіки, всі сектори, які використовують в інформаційну еру Індустрію 4.0 та глобалізацію. Така швидка трансформація активно впливає на туристичну галузь, організації та фірми, які до неї входять, а також на осіб, які в них працюють.

Розвиток кожної галузі залежить від матеріально-технічної бази, яку вона має, а також від компетентності працівників, які в ній працюють. Основним фактором розвитку галузі та організації, який впливає на отримання позитивних результатів від діяльності, є його працівники. Від їхнього професіоналізму, наявності в них компетентностей залежить розвиток галузі та організацій. Туристична галузь на сучасному етапі активно розвивається, в першу чергу завдяки працівникам, які здобули фахову освіту та постійно підвищують свої знання (Xiao et al., 2018).

У сучасному світі вміння навчатися стало ключовим фактором конкурентоспроможності та відправною точкою для туристичного бізнесу, а також основою для розроблення все більш інноваційних моделей, які функціонують у фірмах та організаціях. Це робить цифрові технології новими формами навчання, у яких знання не лише передаються ззовні, але й здобуваються всередині організації, через створення

спільних інформаційних просторів для співпраці членів колективів. Генерування інноваційних цифрових ідей всередині організації має важливе значення, а співробітники повинні мати цифрові компетенції та час для того, щоб робити свій економічний внесок для розвитку компанії.

Тому форми навчання, які використовуються в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі, повинні бути інтегрованими до потреб туристичних організацій та направлені на генерування інноваційних діджитал-ідей, де будь-яка особа в організації може запропонувати для впровадження нові виробничі процеси або застосовувати нові технології, щоб бізнес створював додаткові матеріальні цінності та послуги, які дозволять отримати прибутки, а також мати вигідну конкурентну позицію на ринку.

Для нашого дослідження доцільно проаналізувати висновок Об'єднаного дослідницького центру Європейської комісії з навчання та навичок для цифрової ери, який на європейському рівні підкреслює важливість «використання потенціалу цифрових технологій для інноваційної практики освіти та навчання, покращення доступу до навчання протягом усього життя та роботи із набуття нових (цифрових) навичок і компетентностей, необхідних для працевлаштування кожній особі, а також для особистого розвитку та соціальної інтеграції». Ці рекомендації знайшли відображення в таких документах, як Competence Framework for Citizens (DigComp 2.1, 2017) і Digital Competence Framework for Educators (DigCompEdu, 2017). У той же час, згідно зі звітом Всесвітнього економічного форуму, «найбільший вплив у суспільстві може мати вплив цифрової трансформації на туристичний бізнес, де за останніми статистичними даними буде працювати одна особа із кожних 10 робочих місць у всьому світі до 2025 р. Розумна автоматизація змінить природу одних туристичних робіт і повністю викоринить інші» (The Global Risks Report 2017). У цьому процесі закладам вищої освіти, особливо тим, де проводять професійну підготовку фахівців для галузі туризму необхідно йти в ногу з постійною цифровою трансформацією для забезпечення власної конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг

Однією із форм здобуття знань у цій галузі є неформальна освіта, зокрема онлайн-курси, які зосереджені переважно на практичній підготовці, специфічній для цього конкретного сектора. Використання в закладах вищої освіти можливостей неформальної освіти, зокрема стажування, практичних курсів у готелях та навчальних (екскурсійних) подорожей, є гарним прикладом здобуття такого практичного досвіду навчання.

Практичні дослідження та навчання в режимі реального часу допомагають студентам краще зрозуміти ситуації та проблеми «реального життя» (Çinar, 2020).

Сьогодні структура освітнього процесу з туристичної спеціальності та процес здобуття вищої освіти із вищезгаданої спеціальності радикально змінився. Освітній процес у закладах вищої освіти, посилений цифровими технологіями, став основою для здобуття фаху в галузі туризму. Переваги цифровізації, виклики та можливості онлайн-навчання були використані у туристичному бізнесі та стали каталізатором цифрової трансформації цієї галузі на сучасному етапі розвитку. Ще у 2002 р. вчені заявляли, що Інтернет загалом і онлайн-навчання зокрема надають можливості гнучкої адаптації майбутнім фахівцям галузі туризму та тим, хто вже працює в цій індустрії, до конкретних умов роботи в туристичному секторі. Крім того, у 2000 р. зарубіжні дослідники заявили, що онлайн-навчання дозволяє студентам, які здобувають освіту за туристичною спеціальністю, мислити більш критично та вдосконалювати свої знання і навички з активним використанням цифрових інструментів» (Çinar, 2020, р. 2419).

В освіті перехід на онлайн-форму навчання був здійснений у стислі терміни, до цього спонукала пандемія COVID-19. Перехід на цю форму прискорив застосування

нових методів та інструментів навчання, а також призвів до інноваційних ініціатив окремих науковців та закладів вищої освіти. Навчання на практиці або навчання на досвіді зазвичай розглядається як дуже ефективний спосіб надання знань студентам. Студенти інформаційного покоління – активні користувачі Інтернету; вони миттєво отримують доступ до інформації, активно витрачають час на роботу з цифровими інструментами. Цифрові гаджети змінюють їхню повсякденну діяльність, зменшують концентрацію уваги, змінюють стиль навчання та активізують їхні здібності, а також допомагають справлятися з різними викликами та завданнями (Lane et al., 2011). Дослідники стверджують, що студенти демонструють більший технічно компетентний досвід під час цифрового навчання. Водночас молодому поколінню ще бракує знань та усвідомлення суті використання цифрових технологій, особливо в контексті інформаційного навчання (Çinar, 2020, p. 2421).

Дистанційна форма навчання студентів має свої переваги, а цифрові інструменти використовуються більш активно в освітньому процесі (Çinar, 2020, p. 2422). У цій формі навчання викладач не є єдиним джерелом інформації, а такі навчальні матеріали, як цифрові інструменти, веб-сайти, соціальні мережі та масові відкриті онлайн-курси активно використовуються викладачами та студентами в освітньому процесі. Удосконалення розвитку освітніх програм з туристичної спеціальності в напрямку цифровізації та формування цифрових компетентностей у студентів неможливо здійснити без реформування цих програм у напрямі активізації участі студентів у цифровому освітньому середовищі і покращенні їхньої аналітичної, інноваційної та етичної поведінки, а також активного використання цифрових інструментів. Саме із цією метою впродовж останніх років більшість закладів вищої освіти запровадили використання цифрових платформ навчання. Цифровізація вищої освіти змушує викладачів активно використовувати змішане навчання, яке дозволяє одночасно залучати цифрове середовище та розробляти і впроваджувати інформаційні навчальні матеріали для науково-педагогічної діяльності, а студентам активно їх використовувати.

Підготовка майбутніх фахівців для туристичної галузі в закладах вищої освіти перейшла із професійного навчання і стала сьогодні діджиталізованою галуззю (Çinar, 2020, p. 2422). Таким чином, освітні програми за спеціальністю «Туризм» зосереджені на підготовці фахівців, які мають знання та компетентності, а також готові надавати відповіді на практичні виклики в цьому специфічному, однак складному та дуже динамічному, економічному секторі. Сфера туризму пережила революцію в останні роки, тому в освітніх програмах з підготовки фахівців з туризму повинно активно запроваджуватися вивчення цифрових технологій та інформаційних інновацій (Ms hospitality & tourism management, 2021).

Так, наведемо приклад удосконалення розвитку цифрової компетентності в освітніх програмах з туризму, зокрема програму рівня вищої освіти «ліценціат» (бакалавр) за спеціальністю «Управління в Туризмі і спорті» в Politechnika Częstochowska (Республіка Польща). Впродовж останніх років в освітній процес були запроваджені для вивчення здобувачам освіти такі освітні компоненти, як «Інформаційні технології», «Комп'ютерні технології в обслуговуванні туристського руху», «Електронний продаж туристичних послуг», «Сучасні технології в туризмі, готельному господарстві та гастрономії», «Захист інтелектуальної власності», що відповідає сучасним тенденціям цифровізації та потребам сучасної економіки (Politechnika Częstochowska. Program studiów, 2019).

Ми погоджуємось, з К. Осадчою, М. Букшою, О. Манжулою (2023), що сьогодні заклади вищої освіти можуть використовувати такі шляхи діджиталізації професійної підготовки фахівців туристичної галузі (с. 16–17):

- оснащення закладів вищої освіти сучасними засобами навчання (новітньою цифровою технікою та засобами навчання, зокрема комп'ютерними класами із сучасним програмним забезпеченням, засобами Інтернет-зв'язку та комунікації, open space і maker spaces для викладачів і студентів з технологіями доповненої та віртуальної реальності);
- діджиталізація освітнього середовища: технічне, апаратне, програмне забезпечення та організаційні структури, які забезпечують налагодження і функціонування техніки, роботу інформаційно-технічних служб закладу освіти;
- постійний моніторинг цифрової компетентності науково-педагогічних працівників та надання можливостей її підвищення;
- використання всіх засобів цифрового освітнього середовища закладу вищої освіти для формування і розвитку цифрової компетентності майбутніх фахівців у галузі туризму, зокрема використання можливостей масових відкритих онлайн-курсів з туристичного напрямку;
- запровадження в освітній процес технологічних інструментів та платформ, які сьогодні активно використовуються в готельній та туристичній освіті, а також інтеграцію 3D, інструментів доповненої та віртуальної реальності для використання в підготовці фахівців для туристичної галузі;
- модернізація освітніх програм із спеціальності «Туризм» та запровадження для вивчення здобувачами освіти таких фахових цифрових освітніх компонентів, які забезпечать формування цифрових компетентностей.

ВИСНОВКИ

Цифровізація в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців галузі туризму зумовлена розвитком науково-технічного прогресу та активною цифровізацією самої галузі. Активна цифровізація освітнього процесу дозволяє застосовувати цифрові технології та водночас змішане навчання, що є викликом для викладачів та студентів. Тому, зважаючи на підвищені вимоги до фахівців галузі туризму, у студентів в освітньому процесі повинні бути сформовані цифрові компетентності.

Майбутні напрями дослідження вбачаємо у вивченні закордонного досвіду щодо реалізації цифровізації професійної підготовки майбутніх фахівців галузі туризму з метою імплементації передових практик у вітчизняний простір вищої освіти.

Список використаної літератури

1. Осадча К., Букша М., Манжула М. Цифровізація професійної підготовки майбутніх фахівців у сфері професійної (професійно-технічної) освіти. *Освітологічний дискурс*. 2023. № 1 (40). С. 7–21. DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2023.11>
2. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. Київ: Міністерство освіти та науки України, 2020. 71 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf> (дата звернення: 6.06.2023).
3. Anwar M. A., Carmody P., Surborg B., Corcoran A. The Diffusion and Impacts of Information and Communication Technology on Tourism in the Western Cape, South Africa. *Urban Forum*. 2014. № 25 (4). P. 531–545. <https://doi.org/10.1007/s12132-013-9210-4>
4. Aviation, Travel and Tourism: more disruption ahead for a digital trailblazer. *World Economic Forum*. URL: <https://report.weforum.org/digital-transformation/aviation-travel-and-tourism-more-disruption-ahead-for-a-digital-trailblazer/> (дата звернення: 5.06.2023).
5. Chiao H.-M., Chen Y.-L., Huang W.-H. Examining the usability of an online virtual tour-guiding platform for cultural tourism education. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*. 2018. № 23. P. 29–38. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jhlste.2018.05.002>
6. Çınar K. The Digital Revolution: Impact on Tourism Education. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*. 2020. № 8 (4). P. 2417–2443. DOI: <https://doi.org/10.21325/jotags.2020.719>

7. Digital Competence Framework for Educators (DigCompEdu) (2017). *European Commission*. URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcompedu_en (дата звернення: 5.06.2023).
8. Gomez C., S., Vuorikari R., Punie Y. DigComp 2.1: Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2017. 48 p. DOI: <https://doi.org/10.2760/38842>
9. Hsu L. Web 3D simulation-based application in tourism education: A case study with second life. *Journal of Hospitality, Leisure, Sports and Tourism Education*. 2012. № 11 (2). P. 113–124. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jhlste.2012.02.013>
10. Kim H. J., Jeong M. Research on hospitality and tourism education: Now and future. *Tourism Management Perspectives*. 2018. № 25. P. 119–122. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2017.11.025>
11. Lane P., Hunt J., Farris J. Innovative teaching to engage and challenge twenty-first century entrepreneurship student: An interdisciplinary approach. *Journal of Entrepreneurship Education*. 2011. № 14. P. 105–123.
12. Ms hospitality & tourism management. *Ascencia Business School*. 2021. URL: <https://www.ascencia-business-school.com/en/programs/international/ms-digital-management-in-hospitality-tourism/> (дата звернення: 6.06.2023).
13. Politechnika Częstochowska. Program studiów. Nazwa kierunku: zarządzanie w turystyce i sporcie. 2019. URL: <https://bip.pcz.pl/plik.920.uchwala-senatu-politechniki-czestochowskiej-nr-68-2020-2021-z-dnia-23-06-2021-zalacznik.pdf> (дата звернення: 6.06.2023).
14. The Global Risks Report 2017. *World Economic Forum*. URL: <https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2017/> (дата звернення: 5.06.2023).
15. Why Digitalization Matters in Tourism and Event Management. *MASTERSTUDIES*. 2018. URL: <https://www.masterstudies.com/articles/why-digitalization-matters-in-tourism-and-event-management> (дата звернення: 6.06.2023).
16. Xiao C., Qiu H., Cheng, S. M. Challenges and opportunities for effective assessments within a quality assurance framework for MOOCs. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*. 2018. № 24. P. 1–16. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jhlste.2018.10.005>

References

- Osadcha, K., Buksha, M., Manzhula, M. (2023). Tsyfrovizatsiia profesiinoi pidhotovky maibutnix fakhivtsiv u sferi profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity [Digitization for Professional Training of Future Specialists in the Field of Vocational and Technical Education]. *Educological discourse*, 1 (40), 7–21. <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2023.11>
- Stratehiia rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini na 2021–2031 roky [Strategy for the development of higher education in Ukraine for 2021–2031]* (2020). Ministry of Education and Science of Ukraine. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
- Anwar, M. A., Carmody, P., Surborg, B. & Corcoran, A. (2014). The Diffusion and Impacts of Information and Communication Technology on Tourism in the Western Cape, South Africa. *Urban Forum*, 25 (4), 531–545. <https://doi.org/10.1007/s12132-013-9210-4>
- Aviation, Travel and Tourism: more disruption ahead for a digital trailblazer. *World Economic Forum*. <https://report.weforum.org/digital-transformation/aviation-travel-and-tourism-more-disruption-ahead-for-a-digital-trailblazer/>
- Chiao, H.-M., Chen, Y.-L., & Huang, W.-H. (2018). Examining the usability of an online virtual tour-guiding platform for cultural tourism education. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 23, 29–38. <https://doi.org/10.1016/j.jhlste.2018.05.002>
- Çınar, K. (2020) The Digital Revolution: Impact on Tourism Education. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 8 (4) 2417–2443. <https://doi.org/10.21325/jotags.2020.719>
- Digital Competence Framework for Educators (DigCompEdu) (2017). *European Commission*. https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcompedu_en
- Gomez, C., S., Vuorikari, R., Punie, Y. (2017). *DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use*. Publications Office of the European Union. <https://doi.org/10.2760/38842>
- Hsu, L. (2012). Web 3D simulation-based application in tourism education: A case study with second life. *Journal of Hospitality, Leisure, Sports and Tourism Education*, 11 (2), 113–124. <https://doi.org/10.1016/j.jhlste.2012.02.013>
- Kim, H. J., & Jeong, M. (2018). Research on hospitality and tourism education: Now and future. *Tourism Management Perspectives*, 25, 119–122. <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2017.11.025>

- Lane, P., Hunt, J., & Farris, J. (2011). Innovative teaching to engage and challenge twenty-first century entrepreneurship student: An interdisciplinary approach. *Journal of Entrepreneurship Education*, 14, 105–123.
- Ms hospitality & tourism management (2021). *Ascencia Business School*. <https://www.ascencia-business-school.com/en/programs/international/ms-digital-management-in-hospitality-tourism/>
- Politechnika Częstochowska. Program studiów. Nazwa kierunku: zarządzanie w turystyce i sporcie (2019). <https://bip.pcz.pl/plik,920,uchwala-senatu-politechniki-czestochowskiej-nr-68-2020-2021-z-dnia-23-06-2021-zalacznik.pdf>
- The Global Risks Report 2017. *World Economic Forum*. <https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2017/>
- Why Digitalization Matters in Tourism and Event Management (2018). *MASTERSTUDIES*. <https://www.masterstudies.com/articles/why-digitalization-matters-in-tourism-and-event-management>
- Xiao, C., Qiu, H., & Cheng, S. M. (2018). Challenges and opportunities for effective assessments within a quality assurance framework for MOOCs. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 24, 1–16. <https://doi.org/10.1016/j.jhlste.2018.10.005>

Стаття надійшла до редакції 06.06.2023

Прийнято до друку 22.06.2023

FEATURES OF DIGITALIZATION IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING OF SPECIALISTS IN THE TOURISM INDUSTRY

Kateryna Binytska

ORCID id 0000-0002-2111-5275

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,

Professor of the Department of Pedagogy,

Khmelnytskyi Humanitarian and Pedagogical Academy,

139 Proskurivskoho pidpilya, 29000 Khmelnytskyi, Ukraine,

rfn.yz87@gmail.com

The article analyzes the features of digitization in the process of professional training of future specialists in the tourism industry in higher education institutions. It is summarized that digitization in higher education is important for teaching and studying the features of the functioning of the tourism industry, which will ensure the competitiveness of graduates for the tourism industry.

It is found out that the forms of teaching used in the process of professional training of future specialists in the tourism industry in institutions of higher education should be integrated with the needs of tourism organizations and aimed at generating innovative digital ideas, where any person in the organization can propose new production methods for implementation processes or apply new technologies so that the business creates additional material values and services that will allow to obtain profits, as well as to have a favorable competitive position in the market.

Emphasis is placed on the fact that one of the forms of training specialists of the specialty tourism in higher education institutions is the use of non-formal education opportunities, including online tourism courses, internships, practical courses in hotels, and educational (excursion) trips. Real-time hands-on research and learning have been found to help students better understand «real-life» tourism situations and issues.

In the article, we have summarized the ways of digitalization of professional training of future specialists in the tourism industry, which can be used by higher education institutions today.

Digitalization in the process of professional training of future specialists in the field of tourism is due to the development of scientific and technical progress and active digitalization of the field of tourism. Active digitization of the educational process allows the use of digital technologies and at the same time the use of blended learning, which is a challenge for teachers and students. Therefore, taking into account the increased requirements for specialists in the field of tourism, in the educational process of professional training in higher education institutions, digital competences should be formed.

Keywords: *digitalization, higher education institutions, online training, professional training, specialists, tourism industry.*